

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-144/05
Бања Лука, 31.3.2006. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда Бајић Петра, као председника вијећа, те Гојковић Стаке, Осмић Дарка, Савић Стевана и Лукић Драгослава, као чланова вијећа, у правној ствари тужилаца Ћ. Љ. из З. и млдб. Ћ. Б., кога заступа мајка и законска заступаница Ћ. Љ., а које заступа пуномоћник Н. Ј., адвокат из З., против тужених Д. Г. и Ћ. Ж. из З. и А. Д. Ј. из З., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Б. број Гж-249/03 од 30.4.2003. године, у сједници вијећа одржаној 31.3.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у З. број П-304/02 од 10.12.2002. године одбијен је тужбени захтјев тужилаца којим су тражили да се утврди да је туженој Д. Г. престало станарско право на стану у З., те да тужиоци имају право коришћења наведеног стана у смислу члана 6. Закона о стамбеним односима и да се тужени Д. Г. и Ћ. Ж. обавезу да тужиоцима предају стан у посјед и слободно располагање, ослобођен од лица и ствари, као и да се утврди да је тужени А. Д. Ј. из З., као власник стана издао све потребне исправе за коришћење стана, те да пресуда замјени те исправе у погледу права на коришћење стана.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. број Гж-249/03 од 30.4.2003. године жалба тужилаца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужиоци побијају другостепену пресуду због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлажу да се оспорена пресуда укине и предмет врати на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

У овој парници тужиоци захтјевају да се утврди да је туженој Д. Г. престало станарско право на стану у З., да тужиоцима у смислу члана 6. Закона о стамбеним односима („Сл. лист СР БиХ“, бр. 13/84, 12/87 и 36/89 те „Сл. гласник РС“, бр. 19/93, 31/83, 12/99, даље ЗСО) припада право коришћења спорног стана па да се тужени Д. Г. и Ћ. Ж. обавезу да им предају стан у посјед и слободно располагање, ослобођен од лица и ствари и да се утврди да је трећетужени као власник стана издао потребне исправе за коришћење стана и да пресуда замјени те исправе у погледу права на коришћење стана.

Расправљајући о овако постављеним захтјевима тужилаца нижестепени судови су утврдили: да је Ћ. С. у току трајања брака са првотуженом рјешењем број 02/II-2581 од 26.6.1981. године ООУР Ф. из З., као правног претходника трећетуженог, добио на кориштење спорни стан на коме је он стекао станарско право и првотужена, као његов брачни друг; да је након развода њиховог брака правоснажним рјешењем Основног суда у З. број Р-350/84 од 27.3.1985. године одређено да Ћ. рођ. Д. Г. остаје носиоца станарског права на спорном стану у Ул. ..., а да Ћ. С. престаје својство носиоца станарског права на предметном стану, те да је дужан иселити из стана, а да је Д. Г. дужна да му обезбједи нужни смјештај; да је Ћ. С. са заједничким сином из тог брака Ћ. Ж. наставио користити спорни стан; да је првотужена 1986. године поднијела приједлог за извршење рјешења број Р-350/84; да се у спорни стан 1987. године уселила првотужитељица, као ванбрачна супруга Ћ. С. са којим је касније закључила брак; да је 6.1.1988. године у том браку рођен друготужилац; да је рјешењем И-960/86 од 16.2.1988. године суд обуставио извршни поступак са образложењем да се у нужни смјештај не може смјестити породица са дјецом до 7 година старости; да је Ћ. С. 9.11.1987. године поднио приједлог првостепеном суду против првотужене којим је тражио да се измјени рјешење Р-350/84 од 27.3.1985. године и он одреди за носиоца станарског права на спорном стану; да је првостепени суд рјешењем Р-199/90 од 18.4.1991. године обуставио тај ванпарнични поступак и одредио да се правна ствар ријешу парници; да је 2.10.1992. године Ћ. С. умро, а да су тужиоци, као његови законски наслједници преузели поступак и поставили тужбени захтјев према туженим наведен у изреци првостепене пресуде; да је Ћ. С. користио спорни стан све до 1992. године, када је са тужиоцима уселио у други стан који је био напуштена имовина; да је Ћ. Ж. престао користити спорни стан у 1991. години када је отишао на студиј у Т.; да трећетужени није отказао првотужитељици уговор о коришћењу спорног стана; да је првотуженој, као носиоцу станарског права Министарство за избјеглице расељена лица вратило у посјед спорни стан и да је уз сагласност првотужене у тај стан уселио друготужени са породицом.

Код оваквог стања чињеница нижестепени судови су закључили да је првотужена носиоца станарског права на спорном стану и да јој то право није престало, јер да јој трећетужени није отказао уговор о коришћењу предметног стана, а да првотужитељица није стекла станарско право на том стану тиме што је живјела у заједници са бившим носиоцем станарског права као његова супруга и користила тај стан, те да тужиоци нису корисници спорног стана у смислу члана 6. ЗОС, нити су испунили услове из члана 30. истог Закона да би им припадало право коришћења спорног стана, па су одбили тужбени захтјев тужилаца као неоснован.

Оспорена одлука је правилна.

Правилно су нижестепени судови примјенили материјално право када су на основу утврђеног чињеничног стања закључили да првотуженој није престало станарско право на спорном стану, те да првотужитељица није то право стекла на истом стану и да тужиоци немају право коришћења спорног стана у смислу члана 6. Закона о стамбеним односима, па да је из тих разлога и захтјев за предају предметног стана неоснован.

Првотужена је као брачни друг Ћ. С., коме је спорни стан додјељен на кориштење актом правног претходника трећетуженог стекла својство суносиоца станарског права на спорном стану у смислу члана 19. ЗОС. Након развода брака, правоснажним рјешењем првостепеног суда број Р-350/84 од 27.3.1985. године првотужена је остала носиоца станарског права на предметном стану, а Ћ. С. је то право престало у складу са одредбама члана 20. став 1 и 2. ЗОС. Након правоснажности наведеног рјешења Ћ. С. је наставио користити спорни стан, али не као носиоца станарског права јер је његово станарско право престало правоснажношћу наведеног рјешења, него као бесправни корисник. Првотужитељица је засновала заједницу живота са Ћ. С. 1987. године након чега је са њим закључила брак, а друготужилац је рођен 6.1.1988. године. У то вријеме Ћ. С. није био носиоца станарског права на спорном стану, па из чињенице да су тужиоци заједно са Ћ. С. тај стан користили до 1992. године, не може се извести закључак да су стекли својство корисника стана као чланови породичног домаћинства носиоца станарског права, како то прописује одредба члана 6. ЗОС. С обзиром да Ћ. С. није био носиоца станарског права на спорном стану у тренутку

настанка заједнице живота, ни тужиоци ниси стекли право да трајно и несметано користе спорни стан заједно са њим, нити им то право припада након његове смрти у смислу члана 21. ЗОС. Тужиоци нису стекли право трајног коришћења спорног стана ни у смислу члана 30. став 7. истог Закона, јер је утврђено да нису несметано бесправно користили спорни стан дуже од 8 година.

Из изложеног произлази да је оспорена пресуда донесена правилном примјеном материјалноправних одредби Закона о стамбеним односима. На спорни однос не могу се примјенити одредбе Закона о наслеђивању, како то погрешно сматрају ревиденти. Одредбом члана 11. став 3. ЗОС прописано је да је забрањено продавати, односно куповати или на други начин, супротно одредбама овог Закона преносити односно стицати станарско право. Стога околност што није проведен оставински поступак иза смрти Ћ. С. није од утјецаја на одлуку у овом спору, нити се права друготужиоца и друготуженог (синова Ћ. С.) и првотужитељице и првотужене могу просуђивати према одредбама Закона о наслеђивању, него према одредбама ЗОС.

Не стоји навод ревизије да је у доношењу другостепене пресуде учествовао судија З. Б. који је одавно у пензији, односно судија М. М., чије изузеће пуномоћник тужилаца са својим властодавцима у свакој жалби тражи, о коме није одлучено, што би представљало битну повреду одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 14/94 и 32/94 – даље: ЗПП). Наиме, другостепена пресуда донесена је 30.4.2003. године, а донијело је вијеће у саставу од тројице судија; М. М., као предсједника вијећа, М. М. и З. Б., као чланова вијећа. Према извјештају од 10.3.2005. и рјешењу Округног суда у Б. од 30.5.2003. године судији З. Б. је престао мандат судије у том суду са даном 19.5.2003. године. Из навода жалбе тужилаца изјављене против првостепене пресуде произлази да тужиоци нису тражили изузеће судије М. М. у жалбеном поступку у овој правној ствари у смислу члана 73. ЗПП, па су наводи ревизије истакнути у овом правцу неосновани.

Приговор ревизије да трећетуженом није дата могућност да расправља пред судом на који начин би била почињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 7. ЗПП, није основан. Из списка предмета произлази да је копија записника са рочишта одржаног 23.9.2002. године када је тужба преиначена, уредно достављена трећетуженом, те да је трећетужени уредно позиван на наредна рочишта за главну расправу, па је дакле имао могућност да се изјасни о захтјевима и наводима тужилаца и доказима који се налазе у спису.

Другостепени суд је цијенио све жалбене наводе тужилаца који су од значаја за одлуку у овом спору и дао ваљане разлоге због којих је њихову жалбу одбио као неосновану, па нема повреде одредбе члана 375. став 1. у вези са чланом 354. став 1. ЗПП.

Из напријед наведеног произлази да оспорена пресуда нема недостатака на које указује ревизија тужилаца. Стога је примјеном одредбе члана 393. ЗПП у вези са чланом 456. став 1. сада важећег Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 58/03, 85/03 и 74/05) одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић